

տակը բարակ ծակեր ունի . տակառին չըջապատն ալ վարէն վեր բարձրութե երրորդ կամ չորրորդ մասին վրայ չորս դիէն ծակ ծակ է : Բնդունարանին ծակ տիբը՝ ուսկից այն խառնուրդը կ'անցնի , ամենապզտիկ են , որոնց մէջ երբեմն վերի ծայրերնին հանգոյց ըրած թել կ'անցընեն : Իսկ կողին վրայի ծակերը՝ ուսկից որ ներս օդ կը մտնէ , կէս բութ տրամագիծ ունին : Տակառը բարկ քաղախի մէջ թաթխած կաղամախի տաշեղով կը լեցընեն , և խառնուրդն ալ հարիւրամասն ջերմաչափին 24 կամ 28 աստիճան ջերմութե բարձրացընելով ընդունարանին մէջ կը լեցընեն : Եւ խառնուրդը կաթիլ կաթիլ այն մանր ծակտիքներէն վազելով տաշեղներէն կ'անցնի և տակառին ստորին կողմը հաղորդուած անօթի մը մէջ կը ժողովի : ()ըր որ կողերուն վրայի ծակերէն ներս կը մտնէ ներսի ալքողին հետ խառնուելով՝ ունեցած թթուածինը անոր կուտայ , և ինքը տակառին վերին կողմը հաստատուած ապակէ կամ փայտէ խողովակներէ դուրս կ'ելլէ : Իսկ ներքին բարեխառնութիւն ալքողին թթուածնի հետ միանալովը պատճառած ջերմութեամբը հարիւրամասն ջերմաչափին 38 կամ 40 աստիճանն կը հասնի . և այն հեղուկը իրեք չորս անգամ տակառին մէջ եղած տաշեղներէն անցնելով՝ բոլոր ունեցած ալքողը քաղախի թթուութե կը փոխարկի : Բոլոր այս գործողութիւնը 24 կամ 36 ժամ կը տևէ :

Եւս կերպով ամէն ալքողեան հեղանիւթք , և մասնաւորապէս գինին ու սիդրը կրնան քաղախ ըլլալ . բայց պէտք է միտ զնեւ որ թթուածինը կորսընցուցած օդը տակառին մէջ չմնայ :

Ուցէնպախի գիւտով ելած քաղախը այնչափ մաքուր է որ կարծես թէ թորած է . մէկալ ամէն քաղախները որ գինիէ , գարեջրէ , սիդրէ , և այլն , կը շինուին՝ միշտ մէջերնին գործարանաւոր օտար նիւթեր ունին , որ զանազան ձև կ'առնուն , և քաղախը աստիճան բարեխառնութեամբ կը սկսին մեծնալ ու

ամաններուն յատակը նստելով այն ճերմակ մաժուցիկ նիւթը կը գոյացունեն որուն քիչ մը առաջ քաղախի մայր ըսինք : Եւ ամանակ անցնելով քաղախը անդադար կը լուծուի , քաղախի թթութե կը թուտը կը թուի , նորանոր մաժուցիկ նիւթ կը գոյանայ , և օդ տեսնելով անիւթ մանր կենդանիներ կը ծնանին որ պարզ աչքով ալ կը տեսնուին . այս մանր կենդանիներն , որ քաղախի որդի կ'ըսուին , մեռընելու համար՝ քաղախը մինչև եւ ուսման աստիճան պէտք է տաքցընել , իսկ ասոնց մարմիններն հանելու համար՝ քաղախը պէտք է մզել , բայց առաջ մէջը քիչ մը ածուխի փոշի խառնելու է որպէս զի խանձահամ հոտ չունենայ :

Քաղախը աղէկ պահելու ամենէն պարզ և ապահով կերպն է շիշերու մէջ լեցունելով գոցած և ջրով լեցուն խալկինի մը մէջ դրած կէս ժամ եփել , միայն թէ խալկինին մէջի ջուրը պէտք է երկու իրեք բութ շիշերէն վեր ըլլայ . այսպէսով քաղախը երկարատեւ կրնայ դիմանալ առանց պզտիկ փոփոխութեան մը :

Պէտք է գիտնալ որ քաղախը մետաղէ ամաններու կամ թէ թրծած հողէ ամաններու մէջ պահելու չէ , հապա կամ ապակիէ ամաններու մէջ և կամ թէ յախճապակի ամաններու մէջ պէտք է պահել :

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կապար :

ԿԱՊԱՐԸ փշաղից թուփ մըն է , ուրուն ոտները կըր են , քիչ մը կոր , ծայրերնին կորած և ու կանաչ ընձիւղներով . տերեւները կըրակ են և քիչ մը դառնահամ , ծաղիկը սպիտակ և քառաթերթ է , որ ճիւղերուն վրայ կը քաղախը քառաթերթ առէջիւք և սերմ

1 L. Capparis. Խ. Capperro. Գ. Căprier. ՏՄ. Գէդեհէ :

նափակօք . իսկ արմատը երկայն ու
հաստ է , որուն կեղևը դառնահամ ու
թեթև հոտ մ'ունի :

Փշալից հապար :

Փշալից հապարին¹ տերեւները կըր
են , ողորկ , քիչ մը մսուտ , և կոթին
տակը երկու փուշ կայ . ասոր ալ ծա
ղիկները ճերմակ են և անմիջապէս տե
րեւներուն արմատին վրայ կը բուսնին :
Լ.յս բոյսս շատ տեղ ինքն իրեն առաջ
կուգայ , և ասոր սլտուղն ու դեռ ծաղիկ
չի բացած կոկոնը՝ աղջրոյ մէջ կը ձգեն
ու քացախով կ'ուտեն , որ աղէկ ախոր
ժակ կը բանան :

- 1 Ծաղիկ : 2 Ծաղկին թերթը : 3 Բաժակը
հանգերձ սերմնափակով : 4 Պտուղը հորիզոնա
կան դրբով կտրած : 5 Սերմը դադաթէն կտրած :
6 Անկատար պտուղը պատենէն հանած :
7 Լտ . C. spinosa. ըստ Լինն :

Կասիա¹ :

ԿԱՍԻԱՆ շատ տեղ կը մշակուի և ա
ւելի պարարտ ու խոնաւ երկիր կը սի
րէ : Ճիւղալից է և զորշակեղև , տե
րեւները թանձր , երկայնաձև և սրա
ծայր , ծաղիկները հինգ թերթեան են
դեղնագոյն , որ կանթերուն ծայրը
փունջ փունջ կը բացուին :

Սրապերե հասիա :

Լ.յս բոյսս շատ տեսակ կ'ըլլայ , հոս
գրածնիս սրապերե հասիա² ըսուածն է ,
որուն բունը երկուքէն ինչուան իրեք
ոտք կը բարձրանայ , շիտակ և ճիւղա
լից . ծաղիկը դեղին , որ շատը մէկտեղ
հասկի պէս ճիւղին ծայրը կը բացուին .
պտուղը տափակ է , երկպատեան , և
կուտերը առանձին խորշերու մէջ են :

- 1 Լտ . Cassia. Գղ . Casse. ՏՃ . խնարկէրէ :
2 Լտ . C. acutifolia. ըստ Տրիբէ :